

Oglaš, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štationice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučri, gospodarski i politički list.

„Slogom rascu malo stvaru, a neslogu svo polcvaru.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Pull. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, il. kal).

Izlazi svakog četvrtka o 8.00.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n nepodpisani ne tiskaju a ocrafkirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5—, odo. K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine višo poštarina. Plaća i utičaje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koli u Pull, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giulinia br. 1), kamo neka se naslovljuje sva pisma i predplate.

Posljednja zaprieka.

Razprava o izbornoj reformi postigla je ovih dana u odboru svoj vrhunac. Sve mnogobrojne zaprieke i poteškoće bijahu sretno svladane te je na koncu preostala još jedna i to ponajglavnija i ponajteža.

Nijemci, koji su od početka bili protivni svakoj izbornoj reformi, premda ih je vlada svojom osnovom bogato nadarila na štetu Slavena, našli su nova kvadiću kojom bi se imalo osujetiti izbornu reformu ili koja bi za sve vieke njima pružala prevlast i nadmoć u carevinskom vieću.

Dne 17. o. m. započela je u odboru za izbornu reformu razprava o § 42. izbornoga reda. Taj paragraf, posljednji vladine osnove, ustanavlja po osnovi bivšeg ministra predsjednika kneza Hohenaoha, dotično po predlogu njemačkog zastupnika Löckera, da treba za svaku buduću promjenu izbornih kotara dvie trećine zastupnika carevinskoga vieća. Po tomu predlogu može se razdioba izbornih kotara promijeniti za prvih dvadeset godina samo s većinom od dvie trećine zastupnika. Poslije tog vremena svaka promjena izbornog zakona može uzsljediti samo novim zakonom, za prihvata kojega potrebna je većina od dvie trećine, dočim sama razdioba kotara može se promijeniti jednostavno većinom.

U spomenutoj sjednici izjavio je njemački zastupnik Chiari, da Njemci moraju ostati kod svoga zahtjeva a da budu u buduću zaštićeni proli svakoj samovoljnoj promjeni. To da je najmanje što mogu Njemci zahtjevati sa svoga narodnostnog stanovišta.

Predsjednik mladoteskog kluba dr. Kramar izjavio je na to, da su Česi odlučno protivni zahtjevanoj većini od dvie trećine, koju smatraju oni za pitanje časti českaog naroda. Česi bijahu — reče — uz ostale Slavene u pitanju izborne reforme i razdiobe izbornih kotara prema

Njemcem do skrajnosti popustljivi, ali dalje nit mogu nit hoće za volju bilo komu puštati.

Njemački zastupnik Gross proglasi, da je većina od dvie trećine takav njemački zahtjev, od kojega neće pod nijednu cieniu odstupiti.

Česki zastupnik Zazvorka držao je za tim obstrukcijni govor koji je potrajao puna četiri sata. On je medju ostalim kazao, da se je česki narod na mnogobrojnih skupstinah izjavio protiv većini od dvie trećine. Ako je Njemcem stalo do provedenja izborne reforme, tada se moraju odreći od nepravednog svog zahtjeva.

Iza toga stavio je talijanski zastupnik Malfatti na želju i po naputku vlade posredujući predlog, po kojem bi se za tri izborne periode t. j. za 18 godina ustanovila razdioba izbornih kotara većinom od dvie trećine, a poslije toga bila bi za svaku promjenu potrebna većina od tri petine carevinskog vieća. Na taj predlog reč bi, da bi pristali Njemci, a valjda i Poljaci, koji idu za tim, da se predloženu razdiobu izbornih kotara u Galiciji tako lahko ne mienja, jer bi oni mogli i moralno izgubiti više izbornih kotara, koji će im pripasti na štetu Rusina.

O njemačkom zahtjevu razpravljalo se i sljedeći dan te je česki zastupnik iz Moravske dr. Stransky izrekao obstrukcijni govor izjaviv odlučno, da česki zastupnici ne će pristati na njemački zahtjev pa i ne došlo do izborne reforme, koju Njemci iskreno ne žele, te joj stavljaju svakojake zapreke.

U odboru za izbornu reformu proći će po svoj prilici predlog zastupnika Malfattia jer imaju zanj Njemci i Poljaci osjeguranu većinu od 29 proti 20 glasova. Drugo je pitanje da li će predlog proći i u carevinskom vieću, gdje treba zanj dvietrećinsku većinu. U carevinskom vi ću ima svih zastupnika 426, te je dosta da glasuju proli predlogu 142 zastupnika a

da bude predlog zabačen. Osim toga treba znati, da u carevinskom vieću, od kada postoji, nije još nikad bilo na okupu svih 426 zastupnika, dočim se znade pod izviestno već sada, da će proti njemačkom zahtjevu, t. j. proti dvietrećinskoj većini glasovati bar 134 zastupnika. Unapred se može dakle kazati, da će biti njemački zahtjev u carevinskom vieću odklonjen, ako ga i prihvati većina izbornog odbora.

Ne preostaje dakle vladi drugo, ako joj je u istinu stalo do provedenja izborne reforme nego da pronadje drugi, sretniji predlog, kojim bi se iole zadovoljilo opravdanim željam nenjemackih stranaka. Ne bude li toga, tada će biti svela dužnost slavenskih zastupnika da pronadju način i sredstva, kojima će prepričiti uzakonjenje teške nepravde, koju bi morali podnašati slavenski narodi Austrije kroz nedogledna vremena.

Glavno načelo izborne preosnove jest, da bude sveoče i jednako izbornu pravo za sve državljanu. Uzprkos tomu načelu dobili su Njemci i Talijani mnogo više nego li ih po pravu i zakonu ide. Prikraćeni su ostali jedino Slaveni, i to na sjeveru Česi i Rusini, a na jugu Hrvati i Slovenci. Jedni i drugi, vični kroz viekove podnašati svakojake patnje i nepravde, bili su pripravni i ovaj put zagrizli u kiselo voće i mukotrpno podnašati i nadalje nepravdu, što im ju nalaze razdioba izbornih kotara, na njihovu štetu a na korist njihovih susjeda druge narodnosti.

Predma imade izborna preosnova mnogo pogriješaka i akoprem bijahu Slaveni u svojem pravu prikraćeni, htjeli su i ovaj put pružiti dokaz svoje strpljivosti i skrajne popustljivosti jer znadu, da se stoljetnu nepravdu neda jednim mahom odstraniti i jer su se nadali, da će se postepeno popraviti sve pogriješke i sve nezakonitosti.

Ludo bi bilo tajiti ono što mora svakomu biti jasno, t. j. da će Slaveni novom

izbornom reformom u Austriji doći do većeg narodno-političkog upliva i ugleda, ali do one moći i vlasti, koja ih po pravu i zakonu ide — jesu još veoma daleko. A da bude ta budućnost čim odaljemija od nas, eto ti Njemaca svojim predlogom, da se razdioba izbornih kotara osjigura dvietrećinskom većinom u državnom saboru.

Njemci ne traže od Slavenu ni više ni manje, nego da se za sve viekove podlože njemačkoj prevlasti i premoći. Takav zahtjev vriedja narodnu čast i ponos svijuu Slavenu te mu se moraju svimi silami oprijeti. Slaveni mogu i nadalje podnašati nepravdu što im ju nanosi nova izborna reforma, mogu se dapače odreći za neko vrijeme i ugleda i upliva, što bi ga morali uživati u državi, ali ne mogu pod nijednu cieniu tu nepravdu za sva vremena uzakoniti niti mogu dopustiti da se tako očito i tako bezobzirno vriedja njihovu svjest, čast i ponos.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 21. oktobra 1906.

Zastupnička kuća.

Netom minuloga tjedna obdržavala je zastupnička kuća dvie sjednice. U utork dokonačala je razprava o ljekarnah i ljekarnicah; i razpravljala o prešnom predlogu Böheima i drugova radi poboljšca poštanskim činovnikom i službenikom. U sjednici od petka spominjao je predsjednik odmah početkom smrt mladoteskoga zastupnika Hovorke. Šenererijanci postavili su predlog, kojim se vlada poziva da nagadjanja sa Ugarskom i Hrvatskom vrši u smislu, da se svaka sveza izmed „Austrije“ i „Ugarske“ prekine. Imalo se je glasovati o predlogu odbora za ukor, kojim se je imalo ukertiti grofa Sternberga što je uvriedio zast. Onciula, ali se je pokazalo da u kući nema nego kakvih pedeset zastupnika. Sjednica se je usljed toga morala zaključiti.

PODLISTAK.

Skok po Dalmaciji g. 1901.

Iz privatnog pisma.

(Naslavak).

U manjim džamijam obavljaju molitve »Hodže«. Izvezoh se izvan grada. Tude se pretvara Mostar u novi, moderni grad. Veličanstvena nova gimnazijalna sgrada; prekrasan željeznički kolodvor. Katolički biskupski dvor u romantičnoj uvah u Vukovdolu, sav u zelenom perivoju; samotna divota, mali zemaljski raj; a tude čovjek od oka. —

U Makarskoj iza glavnog žrtvenika grob biskupa Blaškovića. U starom grobu šuš glazbu; za tim ga namah izvadise, a nađoše ga u svem sasma ciela, od truleži netaknuta. —

U Korčuli vidih ostanke sv. Teodora; te u rizični starina, davnih odieła i raznih sprava, da se suebivaš. Zavjetnik sv. Marko. —

Dubrovnik, na žalost opasan i stegnut utvrdami. Doljni dio grada u ravnici prema moru. Tiesne ulice ča, al posve snažne

i popločane. Tako svud po gradovih i mjestih, po zelenih ostrvih. Gladuši navajljivi. Turci, Crnogorci, grčki uskoci, a ponajviše razbojnička, nesita mlitačka republika. U gornjem gradu, ulice sačinjavaju dosta uzvisite stepenice; tko željan i taj kraj vidjeti, treba da se penje.

Izvana prema Trebinju, liepi dio, nazvan »Ploče«, krase ga ljubki, prijatni zasieci. Al sad, da ti pero zlatno, mašta bujna; izobilje poraba i nakit riječnih, a ja junak na divanu, blagorjeđe na usnah, tad biš čuo što su »Pile«; vanjski grad prema glavnoj luci »Gruže«, jedan i pol sata podugi drum, al na ovom, sa obje strane sve za gizdu veebne »Vile«; resila, ljeposadi; batrice u gustoj sjeni; inostrana, listatna stabla; posvud ugodne sjenice, hladnici; a mirisi to užitak, to naslada! Sve divno i veebno. —

Ovoj prirodnoj krasoti o boku pojavlja, uzdiže se svestrano nasljedni dubrovački plemeniti odgoj. Čitavo građanstvo dakako, al i seljaci uljudno te svedjer suseću, smierno i udvorno pozdravljaju; na upite učivo i voljno namah odgovore; sve tude dostojno ugledjeno, sve gospod-

ske, sve vrlo obrazovano. Dubrovnik zaista velji slavohram; čast je časti vriedna.

Hercegnovi, podulji gradić uz milotau obalu. Nikad tude naše odurne buretine, nikad sniega; prava naša Nizza.

Sat vožnje do ubava otočića Krtolin prema zapadu; tude kotorski prevredni biskup Učellini, sa svimi svojimi klerici prežive praznike. Tamo spomenici rada i mara tog uzor biskupa. Nesita bečka vlada htjede prodati taj krasni otek. Biskup do kralja i Ovaj mu pokloni taj krasni ostrv. Ponovio lagano svojom tiesnom plačom crkvu i bivši samostan Dominikanaca. Klerici tude i uče, za tim dnevice u raznim svojim barćeam love ribu.

Biskup upozna mladež, a ona svojega dobrotvorca. Divne posljedice, da Gospod blagoslovi! Ukupno blaguju, pod jednim krovom počivaju. Sami su tamo, uz riedke gostove.

U Hercegovom limuni — ne citrni — dali pravi pri nas lemuncini, 3/4 kila težiti —

Prezaslušno hrvatsko društvo »Sokolasi« u Splitu, milotno me pozvaše na izlet u Starigrad.

Starogradjani čisti, žilavi Hrvati, nakitiše sav gradić trobojnicami; saletiše svi na obalu. Tude ih pozdravi vriedni, po žrtvovni vođa sokolaša, a odzdravi gradski načelnik. Glasba sokolaša udara »Liepa naša domovino«, a gradjani oduševljeni gromko se odazvaše sa živili sokolaši! Živila Hrvatska! Glazba udara po gradu, i podugo, veebnoj, krasno popločanoj obali. U hrvatskom domu, sakupilo se gradjanstvo, te pogostilo izletnike sa raznim slatkim piležom i pivom. O podne veličajni banquet; nazdravice se nanizale. Poslje objeda opet u hrv. domu sastanak, glazba, pjevanje, potom ples.

Pri odlasku, sve što bilo živo i zdravo sgrnulno na obalu; pozdravi zaredaše; susljedice neprestano »živili« odjekivalo; razlicigalo se, plazilo po ugodnoj, mirnoj površini morskog; zaredalo po uvalnoj luci; buktilo po ubavnom suzemlju; a mirisne marame starogradskih ljepotica, šareni sunčnici vijugali po zračistu; glazba neprestano udarala; sve tako živahno, dok odmaknuso, dok se nevidjeli! Krasna i sladka nam ostade uspomena!!

(Konac sledi.)

Rad odbora za izbornu reformu

Sjednica izbornoga odbora sazvana za večer dne 16. t. m. nije se mogla održavati, jer ne bijaše prisutan obavljan broj članova. — Obdržavala se je pak 17. 18. i 19. t. m. Sve te dane razpravljalo se je o § 42. osnovne izbornoga reda, po kojoj bi se moglo izborne kotare promijeniti samo onda, kada bi za to bile dvie trećine najmanje polovica prisutnih članova zastupničke kuće. Tako je predložila vlada Gautscheva, a toga nije promienila ni vlada Hohenlohova niti Beckova. Ta ustanova je u prilog Njemcem, kako već posljednji put spomenuh. Uz Niemce su za nju također Poljaci, jer hoće da se koliko je moguće dulje uzdrže njihove povlastice na štetu Rusina u Galiciji. Najodlučniji protivnici tog ustanovi su Česi i Rusini, a uz nje također Slovenci i Hrvati. Česi svih stranaka govorili su prošli tjedan proli tog ustanovi, tako veleposjednik Dobrošinski, agrarac Zazvorka, radikalc Čhoc, nekakvi disident dr. Stranjsky, pa i sam dr. Kramaf; — onaj Kramaf, koji je i sam popustao, i nagovarao druge slavenske zastupnike da popustaju do skrajnje mjere.

Ostali Česi držali su tako duge govore, da se ih ne može smatrati nego obstrukcijom. Od Njemaca zagovarali su dvietrećinsku većinu osobito Clary i Pergelt. Poljaci šute. Talijan Malfatti postavio je prijedlog, da se izborni kotari u dobi od 18 godina ne mogu mienjati ako nije za to bar dvie trećine zastupnika, kad je prisutna barem polovica svih; nakon 18 godina mogu se izborni kotari promieniti, ako se za to izjave tri petine zastupnika, kad je prisutna bar polovica svih. I Njemci s jedne i Česi s druge strane kažu se protivnicima i temu predlogu. Proti njemu izjavio se je također dr. Tavčar, predbaciv ministru Pacaku da se je stupiv u vladu obvezao za dvietrećinsku većinu. To je prisutnim Pacak zaniekao. — Razprava nije svršena. Još će govoriti kakvih 20 članova odbora.

Zeljeznički odbor.

Zeljeznički odbor imno je također sjednica. Sjeverna zeljeznica će se podržaviti. I tu se je moralo Njemcem u kojem popustiti. Postavila se je rezolucija, kojom se poziva vlada da se i sjeverozapadna podržavi. Istaknulo se je misao o podržavljenju južne zeljeznice — što bi bila najveća nužda — al to pitanje da još nije dovoljno sazrelo.

Politički pregled.

U Puli, dne 24. oktobra 1906.

Austro-Ugarska

Najvažniji dnevni događaj u našoj poli monarhije jest bez dvojbe odstup ministra izvanjskih posala Grohučovskoga. U tom pogledu pišu bečke novine od dne 21. o. m. da je Njeg. Veličanstvo istoga dana primilo ministra izvanjskih posala grofa Grohučovskoga u audienciju, te je u načelu prihvatilo njegovu ostavku.

Tvrdi se, da je grof Grohučovski preporučio za svog nasljednika poklisara u Petrogradu Aloisa baruna Lexu od Aehrenthala, no pošto se je ministar grof Appony izjavio proti tomu te preporučio poklisara u Londonu grofa Mensdorfa, to da je ova kandidatura sigurnija.

U subotu posle podne obdržavalo se je ministarsko vijeće, kojemu su prisustvovali svi članovi ministarstva.

Ugarsko-hrvatskom saboru predložila je vlada osnovu obrtnijskog zakona, kojom se krši hrvatsko-ugarska nagodba i oštećuju interesi Hrvatske. Radi toga hrvatski delegati imali su u subotu na večer konferenciju, kojoj je prisustvovali i ban grof Pejačević. U nedjelju konferirali su hrvatski delegati sa ministrom pravosuđa Polonyjem i s ministrom trgovine Košutom, dr. tajnikom Szterenyiem te ministrom predsjednikom Weckerlom. Konferencijama prisustvovali su od Hrvata:

ban, odjelni predsjednik Nikolić, ministar Josipović, predsjednik hrvatskog sabora Medaković, zast. dr. Pintirović, referent dr. Mallin, te Franjo Supilo. Iza dogovora uvaženi su hrvatski zahtjevi.

Crna Gora.

Turske oblasti su zabranile kršćanom u novobazarskom okrugu nositi crnogorsko odijelo. Radi toga je crnogorska vlada poslala turskoj vladi notu, u kojoj joj sjeca, da takovo postupanje njezino nije kadro sačuvati mir na granici.

Srbija.

U subotnoj skupštinskoj sjednici odgovorio je ministar predsjednik Pašić na interpelaciju o trgovačkim pregovorima sa Austro-Ugarskom. Ministar je ponajprije prikazao tečaj dosadašnjih pregovora i naglasio, kako je srbiska vlada posvjedočila svoju susretljivost: odrekla se je srbiskobugarske carinske unije i učinila znatne koncesije u pitanju naručaba. Posljednja nota srbiske vlade, reče Pašić, ujedno je i posljednja rječ srbiske vlade u ovom pitanju. Ali ako se Austro-Ugarska doskora ne izjavi o toj stvari, Srbija će za svoje daljnje držanje imati slobodne ruke.

Rusija.

Ministar trgovine Filozofov izrekao je u skupštini burzovnog odbora programnu besjedu, u kojoj je naglasio, da se unatoč velikim štetama i zimama, što su ih prouzročili štrajkovi i bune, opaža ipak neko postepeno poboljšanje položaja.

Sasvim su neosnovane glasine, da se nova drž. дума neće sazvati u ustanovljeno doba. Prije nego li se razpišu izbori, priobit će se izjava senata o provedenju izbornog reda.

Francuska.

U Francezkoj dalo je ministarstvo u subotu svoju ostavku, pa akoprem se je držalo, da će ministarska kriza biti za 24 sata dovršena, nije se ipak tako dogodilo. Predsjednik Fallières viećao je doduše s predsjednicima senata i komore, no odluka još nije stvorena. Clémenceau, kojemu je povjeren sastav nove vlade, odlučio je da se prije svega glede svih političkih pitanja sporazumije sa svojim budućim drugovima.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Raspust občinskog odbora u Pulj. Kako ovdješnji „Polaer Tagblatt“ od jučer sa rezervom javlja, predstoji skoro raspust občinskog odbora u Pulj sa dr. om Stanićem na čelu. Istodobno da će biti za občinu Pulu imenovan vladin povjerenik u osobi baruna Gorizuttli-a, komesara kod ovdješnjeg kotarskog poglavarstva.

Mi dodajemo na ovu viest, da je od nužne potrebe uvesti već jednom red u ovoj obćini, a to bez ikakvog obzira.

† Stipe Kadošević Belas. Dne 15. tek. umro je u Marčani posjednik Stipe Radolović Belas u 88. godini. Pokojnik bio je medju prvimi borioći za narodnu našu stvar. Bio je vrlo obljubljen od naroda, kojem je u svakoj prigodi znao pomoći bilo savjetom bilo na koji drugi način. Kroz 30 godina vršio je službu crkvenog ključara, te se je kao takav skrbio za korist marčanske crkve.

Prigodom posljednjih izbora nije mogao više odolati, ali se je ipak dao odnieti, da tako pokaže mladima, kako treba vršiti narodnu dužnost.

Jedna rodoljubna firma u Pulj!! Primili smo iz srednje Istre opravdanu pritužbu na jednu ovdješnju hrvatsku trgovačku firmu, koja svoje vlastite (?) proizvode jednoj drugoj hrvatskoj trgovačkoj firmi nudi u njemačkom jeziku. Opominjemo vlasnika dotične firme, da barem hrvatske trgovine i ljude poštedi svojimi ljudjanskim egzotičnim reklamama, jer ćemo inače izći van s njegovim podpunim imenom i možda protumačiti občinstvu provenijenciju njegovih „vlastitih“ proizvoda.

Za njemačku školu u Pulj. U proračunskom odboru u Beču kazao je ministar bogoštoja i nastave Marchet, da će se radnje za gradnju njemačke škole u Pulj započeti već ove godine i da će ta škola biti dozidana i svršena do početka školske godine 1907—1908. Školska zgrada stojaći će 140.550 kruna.

Ministrova izjava nam svjedoči kako se vlada marljivo brine za Njemce i njemačke škole u nenjemačkim pokrajinama. Austrijska vlada imade na stotine hiljada kruna za svoje miljenike Njemce a za nas Hrvate i Slovence u Primorju, napose ovdje u Pulj, Trstu i t. d. ne nadje ni Suplja greša. E, dakako, mi nismo njezini Berjamini!

Lošinski kotar.

Iz Cresa dne 21. tek.

Jedan od brojeva tršč. „Piccola“ prošlog tjedna, donio je od svog obćnog dopisnika iz Cresa „kritiku“ bojadisanja Franjevačke crkve u Cresu, koju je obavio slikar g. Volarić.

Doduše taj se redoviti dopisnik „Piccola“ nije oborio na slikara, niti mu je porekao vrsnoće, već je i ovaj put, po svom obćčaju, napao čt. Franjevce i to samo zato, jer su oni Hrvati — gente barbara, senza gusto. Grazie!

Da je tomu tako, to svi u Cresu znado, jer kad bi u dopisnika bilo ma samo malo nepristranosti i umjetničkog ukusa, on bi, kad već za novac piše, više zaslužio i našao prikladnije tlo svom kritičkom talentu u crkvi obitelji Petris-Sv. Duhu.

Pisac si međjulim može utvarati, te je on pun poznavanja rimske, monaškoske ili čak pariške škole slikarstva, a ako ne to, da je barem estetičar ala Jungmann — on je samo „giovinetto“, na koga se ne treba niti osvrnati.

Dne 23. tek. provest će se izbori za instalaciju kurata u Beleju, a dne 25. u Valunu. Neznamo, kako će ti izbori ispasti, ali kako stvari stoje, vidi se, da je šijora podesarinja sve poduzela, da ljude odvrati od glasovanja. U jednom su i drugom mjestu samo po jedan konkurent, čelićni Hrvati: u Beleju pop Josjo Pavačić, a u Valunu pop Tomo Kraljić.

U Beleju neće svakako sva nastojanja šijora ancijana poprđila ništa pomoći, jer su Beleji otvorili oči, a to valja da zahvale popu Josi, pa će ovaj za stalno biti odabran gotovo jednoglasno. Teže će biti u Valunu, gdje je obćina upra holje i na način, koji samim valunjanima ugađa. Šior načelnik će: ce Vam ni Vas pop dober, da će te za drugoga votat. A šijorsji, mi bi mo rada da naš pop lve ostane s nami do smerti i mi smo mu svi kurenti, ma ako biskup oće, vaja ga hebat. A che diavolo! Znas ce čete udelat: vi se svi popisite i učinite jednu supliku na kapitanat, da vi nećete, da Vam popa istalaju i da vi nećete za nijednoga balolat.

Tako načelnik ljude upućuje, a zašto sve to? Ta ništa drugo, nego da presvj. biskupu poteskoće pravi, ali — docet Cherso.

Da bi mogli Valunjani poslušati načelnika glede glasovanja, to je vjerojatno, ali ne s uzroka što imaju u nj vjere, nego da su popu lvu dušom i tijelom odani.

Popu lvu pak Sparožiću svaka čast, jer mu se čovjek mora diviti, kako on prezire svoj „ja“ i radi, da ljudi glasuju.

Drugi pak put izvestit ćemo Vas, kako izbori kurata ispadnu. Bartulić.

Voloski kotar:

Iz Kastva nam pišu: Sajam biele Nedjelje prošao je kod nas u redu po davnom obćčaju, tom razlikom, da je ljetos bilo živahnije, jer je na sajam nagrnulo veliko mnoštvo svieta, te su trgovci i kremaži dobro prošli. Uzprkos ogromnom broju naroda nije bilo nikakvog nemira !!! nerada, što služi na čast našem narodu. Prvih dana ovoga mjeseca pokopali su u Jelenju bivšeg župana kastavske

Riečine vriednog starca rodoljuba Vinka Kukuljana u liepoj starosti od 70 godina. Bio je na liepom glasu radi svog pošlenja i rodoljublja. God. 1896. kad je bio izabran načelnikom naš velezaslužni g. K. Jelušić predsjedao je obćinskoj sjednici kao najstariji član zastupstva vriedni naš Kukuljan. Narod ga je birao uvijek za fducijara bilo za zemaljske bilo za državne sabore, te je svaki put došao veselo glasovati na Volosku, za narodnog predložnika iz daleke Riečine.

Bio je zastupnikom još pod pokojnim F. Marotti-em, koju čast je obnašao uvijek na zadovoljstvo svojih suobćinara iz Riečine, koji su mu svoje priznanje i svoju zahvalu izkazali i povodom njegovog pogreba. Viečni mir i pokoj vriednomu starcu!

Imali bismo Vam se potužiti i na nedostatan uspjeh u jednoj školi ove obćine, odakle bježe djeca u druge škole, ali o tom drugi put. Možda će i ova opazka potaknuti koga da se već jednom obazre na onu školu.

Vjenčanje. Učitelj u Kastvu g. Bruno Jurinić vjenčao se sa gđicom Ljudmilom Jelušić-Sundrićevom. U tu spomen daruju Djačkom pripomoćnom društvu u Pazinu pet kruna.

Iz Mošćenčke Drage pišu nam: Glas, da se je napokon vlada odlučila dati podporu za popravak i gradnju naše obale ili rive, koja je silno potrebna, razveselio je mlado i veliko ovoga prijaznoga mjestanca. Zalimo samo, što je u tu svrhu u državnom proračunu premalo predvidjeno, jer se ne će moći onim svega izvesti, što bi trebalo da bude izvedeno. Nu za sada smo zadovoljni, da je i ovoliko, pa se iskreno zahvaljujemo našemu neumornom zastupniku Spintiću, koji se je toli toplo i toli često zauzeo za gradnju naše rive. On će se stalno za nas zauzeti i u buduće jer pozna naše jade i nevolje bolje nego ijedan drugi zastupnik u Beču, i jer mu nije teška nijedna žrtva, koju doprinese svomu narodu.

Ovdje se marljivo razpačava krasni koledar „Cirilo-Methodskih zidara“ tiskan na korist plemenite naše „Družbe“. Razpačao je u ovom malom mjestancu sam naš rodoljubni kapelan g. R. D. 15 komada toga uzornoga koledara, i to većinom medju siromasnijim stanovništvom, dočim su se nekogi imućniji izpričavali da imadu „Danicu“ ili koji drugi koledar. Taj im izgovor ne vriedi, jer „družbin“ koledar nadkriljuje izvanjskom ljepotom i bogatim nutarnjim sadržajem sve ostale hrvatske koledare. Osim toga ne smijemo mi istarski Hrvati zaboraviti, da je taj koledar izdan upravo za nas, za našu toli potrebitu i korisnu „Družbu“, za koju nam ne smije biti prevelika nikakva žrtva. Posegnite dakle prijatelji i rodoljubi svi širom Istre za krasnim koledarom, da se nječitamo uzornog zabavnog poučnog štiva i da pružimo pomoć našoj svima nam toli miloj i dragoj „Družbi“.

Imenovanje. Stalnim učiteljima na peterorazrednoj muškoj pučkoj školi u Kastvu bijahu imenovani: gosp. Bruno Jurinić, učiteljem II. reda i gosp. Vinko Rubša III. reda.

Novi odvjetnik. U subotu bio je upisan u imenik odvjetničke komore u Trstu novi odvjetnik g. dr. Juraj Červar sa sjedištem u Voloskom. Eto, hvala Bogu, imademo sada na Voloskom pet narodnih odvjetnika!!!

Fazinski kotar:

Labinština, dne 19. X. 1906.

Teškim srcem laćamo se pera jer već ne možemo, da šutimo! Krivice i nepravde, što se nanaš u našem neukomu i zapustenomu narodu — vape već u nebo — pitaju osvetu!!! Komu da se uteče taj nevoljni patnik — komu da prikaže svoje nevolje i jada, kada se ga zapustilo od svih strana — od oblasti političkih, obćinskih i uz častne izniunke i crkvenih!

Zadnje doba kako da je i samo nebeski navestilo rat siromašnomu patniku... Posruda tuje se vapaj — neimademo vode, nemamo ceste, neće da nam dade ono, što već i sami neprijatelji naši vide — da trebamo — t. j. vodnjaka ili stierne; susa grozna izmučila puk i životinje — uništila hranu za blago u zimsko doba — a kakva budućnost oas još čeka — neznamo! Prije 2 godine i to 30. marča 1904. bijaše komisija radi stierne u obćini Vlakovo; znali treba, da u cijeloj župi Sv. Lovreča nema obćinske stierne, — u susjednoj pako župi Sv. Lucije — samo jedinica na Skitaci — i premda se je odlučilo zidati ju čim prije — do sada nije niiti glasa o tom, sve je zaspalo a narod trpi silno radi nestašice vode i sa svojim životinjama! Želili bismo da okuse gospoda u Poreču na slavnjoj Junti — gospoda u Pazinu — Trstu vodn, koju mora da pije tužan narod, koju se nebi smjelo dati niiti životinji! Ali za gospodu se je poskrbilo, a kmet sčavunski neka pogine, što za to! Da u susjednim selima i župama, gdje živi naš narod, nije puno bolje, ne treba ni spominjati. Novac, mjesto za vodnjake, ceste i škole, radje se troši za „stradone“ oko Labina (oko 30.000 K) i služi za stare babe, da po večeri si tamo pripovijedaju o „piazza di S. Marco“ gdje će valjda postaviti spomenik Garibaldiju. Potrošilo se je oko 24—25.000 K, a koliko se je sazidalo, toliko se raspada. U gradu mora biti električno svjetlo — banda civica i tamo za šlor majstro di musica se troši 2000 K i taj mora da bude puro sangue direktamente iz Milana, mora da bude teatro comunale, due guardie di polizia sa šlor commissario di piazza i Bog ti znade sve što mora da bude — ali za vanjskoga patnika neima ništa osim: croatozno taži i plati! — pako makar da pogine!.. Da, takove su stvari u pogledu zdravstvenomu i gospodarstvenomu.

U pogledu narodnostnom još je gore: Oblasti političke prednjace u tom. Na sudu ne vidiš drugo nego sve talijanski: sudi se samo talijanski, pozivi se šalju samo talijanski, izriču osude takodjer; — imena se kvare da te je štud na nje pogledati; — sudbeni pečat samo talijanski, šlor kunsilijer kada koju hrvatsku izreku reče — viasi li se ježe na glavi; — pisari sudbeni strastveni talijanaši. Na čelu im neki Ginio Laube, pol Niemca i pol Talijana — (njemački dakako ne znade niiti rieči; pok. otac bijaše mu Niemac), koji je tako drzovit u svojem ponašanju, da su ga na dan obćinskih izbora u Labinu mjeseca lipnja 1906. oružnici morali prisiliti, da se odaleči — i za stalno da je bio tko drugi, bi ga bili uapsili. Konačno mrgao je glavom doći po njega g. dr. Rusca, sudbeni pristav koji ga je odveo za ruku u sudbenu pisarnu.

U istinu čovjek mora se čudom čuditi, da se takove strastvene osobe i drži u carskoj službi! Ali šta čemo, on drži da je miljenik g. kunsilijera i tako misli da njegovom zaštitom može raditi što mu drago!

Dalo bi se još komu reći od sudbene uprave, ali o tom drugi put.

Na c. k. poreznom uredu nešto ide na bolje, ali sa svim time nad vratima jos uvijek imade napis samo: „Ufficio delle imposte“. Imena kmetova i tamo pišu se „all'uso di Calabria, šta ćete, tužni oni činovnici znadu da su „nella repubblica di Albona!“ Pozivnice, platežni naloz i od tamo dolaze samo u talijanskom jeziku!

Najviše na sru pako nam je — c. k. „Il geometra di evidenza“ — dalmatinski Hrvat — svršeni realac hrvatske realke — g. Kuzmanich (Kuzma-nič).

Bijaše dosta već zemljomjernika u Labinu, Talijana, koji u istinu nepoznavahu hrvatski jezik — ali ipak su ga pošivali! Ali ne tako suda. Imamo upravo u ruci: „Notificazione dd. 3. ottobre 1906.“ Predstavnici njegovi su uvijek imali oglas dvojjezični t. j. talijanski i hrvatski, ali

odkada je nastupio službu „ometra“ gosp. Kuzmanič, hrvatski oglas je povero izte-znuo! Zar misli rečen gospodin, da za nekog kmeta sve je dobro i pravo! Ako tako misli, vara se i na debelo! Kmeti žuljevi ga plaćaju pa za to i zahvaljavamo, da u buduću na svojoj „Notificazione“ bude i hrvatski „Oglas“, koji bijaše pod predstasticima! Umojavamo zajedno i c. kr. ravnateljstvo financija u Trstu, da podajeti gospodina Kuzmaniča na njegovu dužnost! Ta valjda se ne srami svog jezika, ta mu je i gospodja Hrvatica — bosanka! — Da u tome imade prste „Podeštarina“, rado vjerujemo, ali zar prima plaću od šlor Skampič-a!? Pečat njegovog ureda je samo njemački — za labinske Niemce i talijanski — zar šlor Piera. Trojezičnu tablu na vratima svojega ureda, čujemo, da je dao skinuti! Valjda bi ga sjetalca, da je svršio hrvatsku realku i da je iz Dalmacije!

O upravi obćinskoj, c. kr. kol. poglavarstvu u Pazinu, drugi put! Do vida. **Obćinar.**

Istarsko planinsko društvo u Pazinu. — U ponedjeljak dne 22. o. m. imalo je „Istarsko planinsko društvo“ u Pazinu svoju konstituirajuću skupštinu, te je izabran predsjednikom društva prof. Luka Brolih.

Tog dana zaključilo je društvo prirediti u nedjelju dne 28. o. m. prigodom otvorenja „Narodnog Doma“ u Roču izlet na Černi grad a odale i Roč k svečanosti otvorenja. To će biti prvi izlet društva iza odobrenja pravila.

Tko se želi začlaniti u društvo, neka se prijavi ravno društvu u Pazinu ili društvenom povjereniku u dotičnom kraju. (Društvene povjerenike bira društvò na predlog članova u onim mjestima, gdje imade veći broj članova).

Koparski kotar:

Javni sastanak u Sv. Martinu kod Bazeta. U nedjelju prije podne iza sv. mise, koju je odslužio veleuč. g. zast. V. Spinčić, obdržavano se je javni sastanak za izbornu reformu u Sv. Martinu pred crkvom, kojemu je uz narodne zastupnike gr. Spinčića, Mandića i dr. D. Trinejštića prisustvovalo mnogobrojno općinstvo, preko lisuću duša. Buzočani pristupiše pod hrvatskim barjancima sa svojom mladom ali već dobro uvježbanom sokolskom glazbom.

Sastanku je predsjedao zast. dr. D. Trinejštić, koji pozdravi prisutne u ime političkog društva, istaknuvši požrtvovnost i slogu svjetskih Buzočana u narodnoj borbi. Naglasivši važnost izborne reforme, podijeljuje riječ zast. Mandiću, koji se u poduljem govoru osvrne na ustav u Austriji od doba absolutizma do današnjih dana uz potanko razlaganje što je carevinsko vijeće, a što zemaljski sabor. Črlajući izborni red za ove, iztakne nerazumjer i nepravедnost, koja je vladala kod dosadanih izbora, te razloge, koji prisilise vladu da podnese novu zakonsku osnovu o izbornom redu, o kojoj opširno govori, tumačeći, što je obće, jednako, izravno i tajno pravo glasa. Napokon upozori na nepravdu, koja je hrv.-slov. većini u Istri nanešena sa novom izbornom reformom, te prosvjeduje proti nerazmjernoj razdiobi kotara između Hrvata i Talijana u Istri.

Na to predsjednik podijeli riječ zast. Spinčiću, koji ocrla nepravédnost izbornog reda za zemaljski sabor. Zato istakne potrebu, da se ukine ova nepravda i da se uvede novi izborni red za zemaljski sabor na temelju obćeg, jednakog izravnog i tajnog prava glasa, što je on i njegovi drugovi u saboru već i predložio. — Doprivljući u pamet žestoku narodnu borbu, što su prošlih godina morali Buzočani izdržati proti talijanima. Govornik preporuča, da se ne upuštaju u nikakove dogovore sa narodnim neprijateljima već da i u buduću složno biraju u narodno zastupstvo ljude vrijedne i osvjeđocene Hrvate. Za tim oslovi prisutne vrijedni g. Fran Flego, koji nalazi veliku krivicu naše

kulture i ekonomske razpuštenosti u Austrijskoj vladi. Ova je dobrim dijelom kriva, da je hrv. i slov. narod u Istri bez škola, i da je gospodaraki tako slab, a usprkos tome mora plaćati velike poreze bez ikakve koristi. — Sjeca se sa zahvalnošću naših narodnih prvaka, koji ne žale truda da zapušteni narod pridignu. Upućuje narod na štednju, e da tako postane neodvisan od drugoga. Budući su doskora općinski izbori u Buzelu, to preporuča, da se ne dađu nagovoriti od svojih neprijatelja, koji su ih prije izrabljivali, već da složno biraju i Glasuju za svoje ljude. Na koncu izpriča Grašane, koji bijaše zapriječeni prisustvovati današnjem sastanku.

Po tom dobije riječ dr. Tomašić, koji progovori o ekonomskim neprilikama osobitim obzirom na slabu trgovinu s vinom, navadajući kao pravi uzrok vladinu nemarnost, jer ova pušta mirno da se prave patvorena vina, dočim narod skapava radi toga, jer svoje naravno vino mora prođavati uz bezicenje, usljed česa tužan narod gospodarski sve više propada.

Obć. tajnik Brmbolčić, prosljedišvi govori o vinogradarskim nevoljama, preporuča sadjenje ameriškanske loze. Predložil, neka zastupnici zahtže od vlade potporu u formi bezkamatnog zajma, da se tako olakša teško stanje seljaka, koje ga je usljed floksera zateklo.

Budući se više nitko nije javio da govori, to predsjednik postavi na glasovanje predložene resolucije, koje bjehu prihvaćene jednoglasno a glase ovako:

„Narod sakupljen kod javnoga sastanka na otvorenju u Sv. Martinu kod Bazeta dne 21. listopada 1906.

1. Najodlučnije prosvjeduje proti novoj nepravdi nanešenoj hrvatskom i slovenskom narodu u Istri time da se u novoj izbornoj reformi za carevinsko vijeće podijelilo 3 mandata Talijanom Istre, dočim po pravom razmjeru pućanstva bi im pripadala samo dva naprama 4 hrvatsko-slovenska.

2. Poziva c. k. vladu da učini kraj skrajno-nepravdom zemaljskom izbornom redu za međjašnju grofoviju Istru i predložil saboru te zemlje na raspravu i odluku zakonsku osnovu temeljeću se na načelu sveobćeg, jednakog, izravnog i tajnog prava glasa, te da učini šhodno, kako da zapriječi svakovrstne nezakonitosti koje se počinjaju kod pojedinih javnih izbora.

3. Poziva c. k. vladu na točno vršenje jurve obćustjećih propisa proti patvaranju vina, te ishodi čim prije stvarenje takovih zakonskih propisa, po kojima bi bilo onemogućeno tako patvaranje vina i dotično osigurano naravno vino u konkurenciji sa patvorenim, a ujedno da providi, kako bi vinogradari došli do bezkamatnog zajma za obnovljenje vinograda u flokseričnim predjelima.“

Poslje sastanka bijaše skupni objed u novoj zgradi „gospodarskog društva“ kojom prigodom se je čulo lijepih nazdravica, dočim je glazba biranim komadima zabavljala sve do noći.

Otvorenje „Nar. Doma“ u Roču. Pod tim smo naslovom priobćili u posljednjem broju viest o otvorenju „N. D.“ u Roču, a danas možemo na temelju pripislanog nam programa ovoj viesti dodati još sljedeće:

„Gospodarsko-trgovačko društvo“ u Roču slaviti će u nedjelju dne 28. o. m. u Roču svečano otvorenje „Narodnog Doma“ polag sljedećeg programa:

1. U 9^{1/2} sati u jutro obdržavati će se izvanredna skupština novoga društva.
  2. U 10 sati u jutro sv. misa u župnoj crkvi u Roču.
  3. Po sv. misi skupni odhod od „Nar. Doma“, gdje će se vršiti blagoslov istoga. Po blagoslovu svečano otvorenje i gover nar. zastupnika Matka Mandića.
  4. Skupni objed.
- Poslje podne pućka zabava, kod koje će sudjelovati jedan odsjek „Slovanskoga

poćevkoga društva“ iz Trsta i podpuna sokolska glazba iz Buzeta.

Radi udobnosti gostova priobćio je odbor sat dolazki i odlazka vlakova:

iz Trsta odlazi vlak u 5:30 u jutro; iz Roča put Trsta u 4:22 i 8:30 na večer.

Iz Pule u 5:15 u jutro; iz Roča put Pule u 6:20 i 9:20 na večer.

Opetujemo želju izraženu u zadnjem broju da bi naši rodoljubi iz susjednih obćina u što većem broju sudjelovali kod te svečanosti, pa da i tim pokažu ljubav i prijateljstvo do braće u Roču, koja se tek naravno oslobodiše talijanskog jarma.

Franina i Jurina.

Fr. Va Zrenju da se neće moć odsada plesat nego pod talijanskom muzikom.

Jur. Dragi moj Jurino, neka muzikaju i plesu krunjeli i šarenjaki ako će dan i noć — to je njih posal. Mi ćemo bit zdraveji i više ćemo imet soldi ča manje budemo muzikali i plesali.

Fr. Ma justo kad ter kad.

Jur. Za lipu i pametnu zabavu ćemo vaik dobit i našu muziku.

Razne primorske viesti.

Istarsko-talijansko političko društvo prema razdiobi izbornih kotara. Iz trščanskih novina doznajemo, da je tamo obdržavao odbor talijanskog političkog društva za Istru sjednicu, na kojoj se je među ostalim govorilo i o izbornoj reformi. Prisutni zastupnik Bartoli da je obširno izvijestio o poznatom kompromisu između talijanskih i slavenskih zastupnika glede razdiobe izbornih kotara u Istri i o premještanju mjestnih obćinskih Svetvićenti i Kanfanar iz V. u II. izborni kotar bude li to talijanskim zastupnikom njihova slauka sarjeđovalat.

O tom predmetu da se je povelat podulja rasprava i da je bilo konačno zaključeno zahtjevati od talijanskih zastupnika da se vrstvi obćine Svetvićenti i Kanfanar u V. izborni kotar (sudbeni kotari Pazin, Labin i Buzet).

Mi neznamo, da li su u istinu slavenski zastupnici na gornju promjenu unapred pristali bez ikakve dalnje protuobveze sa talijanske strane, pa čekamo što će na izvještaj g. Bartoli-a slavenski zastupnici.

PARAMENTE

jeftine i dobre mogu se dobiti jedino kod tvrdke **JOSIP NEŠKUDLA u Olomucu** — (Kralj. Česka). —

Protokolirani zavod i tvornica preporuča uz vrlo nizke cijene sjajno izšivane paramente u raznim slogovima, misne odjeće, plivale, dalmatike, vele, kasule, neb-nice, zastave, crkvene zastave, ćilime, albe, rolete, elborlje, monstrelnje, sviećnjake, lusteru i t. d.

uz jamstvo za trajnost, jer je u vlastitim radionicama izradjeno.

Prednosti zavoda.

Putnici se ne drže. s tega je roba u Olomucu izradjena, koja se ima pismeno izravno naručiti, za 20%, ili 1/2, jeftinija nego li kod svih drugih ćeskili i njemačkih tvrdkati.

Vrlo pogodna obroćna odplaćivanja.

Paramente šaljem na uvil franko. — Ilustrovani cienici badava i franko.

Jeftino česko perje
za krevete

5 kg. novo čihano K 9'60, bolja K 12'—
biele pahuljice čihane „18“ „23“
kao snieg biele pahu-

ljice čihane „30“ „36“
— razilije se franko pouzecem.
Zamjenjuje se i prima natrog uz naknadu
tovar. troška.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Hrvati!

Kupujte žigice

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Soboslikar Vladimir Vojska

u **PULI**, Via Sergia, 59.
preporuča se p. n. občinstvu u
Puli i okolici za soboslikarske
i ličarske radnje.
Izradba je ukusna, moderna,
trajna i brza, a cene umjerene.

Br. 3679.

Oglas natječaja.

Otvara se natječaj na mjesto općin-
skog liječnika za zdravstveno okružje dnu-
ženih općina Buzet-Roč sa sjedištem u
Buzetu, kojega je služba ustanovljena po-
krajinskim zakonom od 18. marča 1874. br. 8.

S ovom službom skoptana je go-
dišnja plaća od 2000 K za liječenje siro-
maha, a K 400 za odštetu putnih troš-
kova. Prvu će svotu primati u mjesecnim
a drugu u tromjesečnim anticipatnim obro-
cima kod c. k. poreznog ureda u Buzetu.

Osim toga zaslužiti će liječenjem ne-
siromaha i cijepljenjem kozica, prigodom
sudbenih komisija i za vrijeme epidemije.
Služba traje tri godine i obnavlja se
mučke od godine do godine, izuzev u slu-
čaju odpovjedi s jedne ili s druge strane
koju se mora dati tri mjeseca prije izmaka
ugovorenog roka.

Molitelji moraju poznati hrvatski ili
slovenski i po mogućnosti i talijanski jezik
te odposlati dokumentovanu molbu na
predsjednika zdravstvenoga povjerenstva
Frana Flego putem poglavarstva općine
Buzet do 15. novembra t. g.

BUZET, 18. oktobra 1906.

Frane Flego v. r.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u
tiskari Laginja i drug. u Puli
prije (J. Krmpotić i dr.)
uz cennu od 2 do 10 para.

Oglas.

Daje se na obće znanje, da će se
u sriedu dne 31. oktobra 1906. održavati
javna ustmena dražba radi davanja u zakup
izradjenja djelova ceste vodeće od Fontane
prama Svi Sveti, u občinskom uredu u
Buzetu od 10—12 sati prije podne.

Svaki dio sastoji se od 200 m. a 13
dielova od 380 m. duljine.

Izlična ukupna cijena iznaša 51061 K
i 60 helera.

Posebne izlične cijene pojedinih 13
dielova, kao nacrti, troškovnici i dražbeni
uvjeti mogu se uvidjeti za vrijeme ure-
dovnih sati u obč. uredu u Buzetu.

Svaki dražbovatelj imade prije polo-
žiti u ime vadiuma 5%, od izlične cijene
pojedinih dielova, koga dostalac na 10%,
od zakupne svote u ime jamčevine odmah
nadoplattiti imade.

Costovna uprava
BUZET, 11. oktobra 1906.

Predsjednik:
Žigante v. r.

— OGLAS. —

Daje se u zakup ili uz povoljne uvjete
prostovoljno prodaje se

„Gostiona Puharić“

u Matuljih k. br. 109.

Ista je sagradjena prije godinu dana u
modernome švicarskome slogu na vrlo
godnomje položaju uz državnu cestu, koja
vodi iz Rijeke preko Učke u Istru sa
krasnim vidikom na cijeli „Kvarner“ i
njegove otoke, te na krasnu romantičnu
okoliciu.

Ima sprijeda vrlo zasaden divljim ke-
stenom, ubavne kugljane, kegljiste, straga
terasu i neravnu hrastovu šumicu.

Do postaje Matulje-Opatija ima samo
3 časaka.

Vlastnik napušta ovdje obrt, pošto ima
jednako poduzeće u Voloskom, a ne do-
spije na dvije strane uz malobrojni i
mladu obitelj.

Anton Puharić,
Matulje 109

Dvostruki elektro-magnetički KRIŽ ili ZVJEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim našelima sastavljeni stroj,
koji kod slaga, rume, satma (težkog disanja), na-
spavanja, zejaja u uhu, nuzabogje, slabosti (mi-
graine) kucanja srca, zabobogje, miževna slabosti,
slabosti ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenju
postaje, nujnosti, nevjestice, nagluhosti, drhtanja
na tijelu, infuzora skoptana sa bolešću hrta, bledila
(malokrvnosti), želudaičnih grčeva, bezčestosti,
lechlara, punokrvnosti, svih odnih grčeva, hogo-
chendrie, ljesečnih grčeva, kāmorrhoida, kao i kod
svetobće slabosti itd. služi kao nenadkrljivo sred-
stvo, pošto elektro-magnetička struja cijem čovječ-
nim telom djeluje, čime se rečne bolesti u naj-
kraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti
viškratno elektrizovanje tjela upotrebljuju, ali ipak
na taj način, da jaka struja samo prolazno i po-
vremenom kroz tijelo prolazi, dočim naprotiv tomu
struja elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B.
br. 86967, kako je jač rečeno, umjerenim načinom
neprekidno na tijelo djeluje, što svakomu brzo
izlječenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izliječene su sa mojim strojem
poze! Od izličenih sa mojim strojem R. B. broj
86967 izražane zahvale kao i od odlučnijih slojeva
izdane svjedoče i priznanice iz svih strana svijeta.
pohranjene su u mojoj pismohrani, gdje stoje svako-
komu u svako doba na uvid. **GDJE NUDIM LIJEK:**
NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ, jer
je to siguran sredstvo proti gore navedenim bole-
stima, a onaj bolestanik, koji po mojem stroju nebi
bio izličen najdulje u roku od 45 dana, dobiva
novac natrag.

Upozornjem osobito p. n. občinstvo na to, da
se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji
je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj
kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki
elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. br. 86967
osobito se hvall i uživa vanrednu dopadnost poradi
svoje izvrstne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca
i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabi se kod ostarijih 20-
godiš kroniciranih bolestih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se i u hrvat-
skom jeziku. Pouzecem ili ako se novac unapred po-
šalje, razasljuje glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÖLLER,
Budimpešta, V., Valsáz-utlica 49/A.
Kalmán utlica ugao.

J. KOPAC Odlikovana
sviječarna na paru
Gorica - ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta-
rešinstvu, p. n. slavnomo občinstvu svijeće
iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 5—-. Za prijesnost
jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva,
vošteni svitci i med najfinije vrste uz veoma niske cijene.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

- Prima zadrugare,** koji uplaćuju zadrudnih dielova jedan ili više po kruna 20.
  - Prima novac na štednju od svakoga,** ako i nije član te plaća od istoga 4%.
  - čisto bez ikakvog odbitka.*
  - Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 8 dana.**
  - Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.**
  - Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdan osim júlja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.**
  - Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Cillo S. Stefano br. 9, pricuzno desno, gdje se dobivaju pobilice informacije.**
- Ravnateljstvo.**

ŽELUDČANE KAPLJICE

sa zaštitnim znakom sv. Marka.
500 godina je stara ljekarna u kojoj se po liečnički istraženom receptu želudčane kapljice priredjuju. — Ove želudčane kapljice, koje su priredjene po od jednog liečnika dobljenom receptu, dokazuju svoju izvrstnost za sačuvanje zdravlja, jer je bolest živača, bledoača, nesana, migraiu, glavobolja, čini uvijek zla probava i zato nastajuća slabokrvnost. Iste djeluju izvrstno kod nahladjenog želudca, slabosti želudca, zle probave te s tim u savezu zatvorenosti i bezčestosti.

Izvadak iz raznih meni dobrovoljno poslanih zahvalnih pisama:
Sa Vašim želudčanim kapljicama sara posvema zadovoljan, pošto 8 njima moju kćerku od mnogogodišnje bledoače izličeih. Molim Vas pošalj. mi za K 8— još 2 tučeta istih.
Hinko Kubricht, mjestni sudac u Radenbary.

Vaše želudčane kapljice čudnovato pomogose mojoj ženi proti želudčanoj boli. Posaljite mi ponovno 12 bočica. Josip Schneider, kućevlastnik u Beča, Wiednerhauptstrasse.

Želudčane kapljice dostavljaju se sa bezplatnim: zamotom i kao slo-
hodna pošiljka ako se unapred pošalje iznos ili pouzecem u cijenu:
1 tuca K 4—, tri tučeta K 11—, 5 tučeta K 17—

Razašilje samo
„Gradska ljekarna“ u Zagrebu — Markov trg, 29
blizu crkve sv. Marka.

— SVOJ K SVOME —

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU

Častim se preporučiti p. n. občinstvu, poštovanoma svećenstvu, crkvama,
bratovštinama svoju krasno uređenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrstne, a od mnogih prizmate u svim veličinama
svijeće od pravog pčelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.
Prodajem dobra i sveža — po zdravlje — korisna meda Klg. po K 1-20.
— Kupujem uz dobru cijenu u svim količicama žutog voska. —

Svaku i najmanju naručbu p. n. musterija obavljam najspretnije,
kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veličastovanjem
Vladimir Kulić,
Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU